

USMRTITEV ŽIVALI, KI JO ODREDI VURS, IN OBRAČUN DDV

Pojasnilo DURS, št. 4230-376/2006, 19. 1. 2007

Veterinarska uprava Republike Slovenije imetnikom živali izplačuje odškodnino za živali, ki so usmrčene zaradi ukrepov za zatiranje kužnih bolezni. Po določilih Zakona o veterinarstvu mora Republika Slovenija zagotoviti imetniku živali odškodnino za živali, ki so bile ubite ali zaklane zaradi uresničevanja odrejenih ukrepov za zatiranje kužnih bolezni s seznama A in posebej določenih kužnih bolezni in zoonoz,

- če je imetnik živali takoj naznanil pojav ali sum kužne bolezni,
- če so bila opravljena v določenih časovnih obdobjih obvezna preventivna cepljenja ter diagnostične in druge preiskave živali,
- če je uresničil tudi druge predpisane in odrejene ukrepe za preprečevanje in zatiranje bolezni.

Višina odškodnine imetnikom živali, ki so zavezanci za namene DDV, je odvisna od tega, ali mora imetnik živali od usmrčene živine obračunati DDV (tržna vrednost živali, ki vključuje DDV ali vrednost brez DDV). Na vprašanje v zvezi s tem odgovarjamo:

Ali se usmrtitev živali, ki jo odredi veterinarska uprava zaradi zatiranja kužnih bolezni, lahko obravnava kot višja sila?

Od živali, usmrčenih po odredbi veterinarske uprave zaradi zatiranja kužnih bolezni, davčni zavezanec – imetnik živali ne obračuna DDV. Odgovor na vprašanje, ali gre v dani situaciji za višjo silo, je odvisen od presoje, ali konkretni dogodek vsebuje vse elemente višje sile.

Za dobavo blaga, ki je opravljeno za plačilo, se na podlagi 7. člena Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 117/06) šteje tudi uporaba blaga, ki je del poslovnih sredstev davčnega zavezanca, za zasebne namene ali za zasebne namene njegovih zaposlenih, brezplačna odtujitev tega blaga ali kakršna koli uporaba blaga za druge namene kot za namene opravljanja njegove dejavnosti, če je za to blago ali sestavine tega blaga izkoristil pravico do celotnega ali delnega odbitka DDV. Tako se primanjkljaj blaga šteje za dobavo blaga, razen v primerih, ki jih izrecno v 17. členu navaja Pravilnik o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost – pravilnik (Uradni list RS, št. 141/06). V skladu z navedeno določbo se DDV ne obračunava od:

- primanjkljaja in uničenj, nastalih zaradi višje sile;
- primanjkljaja, ki je neločljivo povezan s procesom izdelave in predelave blaga;
- primanjkljaja in uničenja iz naslova kala, razsipa, razbitja in okvare blaga, ki sta neločljivo povezana s skladiščenjem in prevozom blaga v dejanskem obsegu, ki pa ne sme biti večji od običajnega, ki ga določi strokovno združenje;
- primanjkljaja oziroma izgub, nastalih zaradi tatvine oziroma kraje, če je o tem sestavljen zapisnik policijske uprave.

Elementi višje sile so opredeljeni v prvem odstavku 153. člena Obligacijskega zakonika. Višja sila je naravni dogodek, katerega vzrok je bil zunanji in njegovega učinka ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti. Bistvena značilnost je moč, ki se ji človek ne more uspešno upirati. Višje sile ne gre enačiti z naključjem. Če je do škode prišlo zaradi naključja, ki sodi v okvir nevarne dejavnosti, objektivno odgovorna oseba ne bo oproščena objektivne odgovornosti. Da bi se nek dogodek štel za višjo silo, mora biti zunanji, to je zunaj okvira dejavnosti, ki jo opravlja objektivno odgovorna oseba. Dogodek mora biti tudi nepričakovan. Tudi dogodki, ki se dogajajo občasno, so lahko pričakovani. Izhodišče za presojo, ali nekega dogodka ni bilo mogoče pričakovati in preprečiti, je razmišljanje posebno skrbnega človeka. Tako je odgovor na vprašanje, ali

gre v dani situaciji za višjo silo, odvisen od presoje, ali konkretni dogodek vsebuje vse navedene elemente.

V zvezi z obračunom DDV od usmrčenih živali pa neodvisno od presoje, ali konkretni dogodek vsebuje elemente višje sile, menimo, da usmrtitev živali, ki jo odredi veterinarska uprava zaradi zatiranja kužnih bolezni, ne predstavlja uporabe blaga za neposlovne namene. Primanjkljaj in uničenje blaga se v primerih, ki niso navedeni v 17. členu pravilnika, namreč obravnava kot uporaba blaga za neposlovni namen, od katere se obračunava DDV. Ker usmrtitev živali, ki jo odredi veterinarska uprava zaradi zatiranja kužnih bolezni, ne predstavlja uporabe blaga za neposlovni namen, imetnik živali od usmrčenih živali ne obračuna DDV.